

številnim Nemcem ali bolje rečeno nemškutarjem. Dosegli so, da se je občina Laško leta 1873. razdelila na dva dela. Trška občina je obsegala samo trg Laško. Za okolico se je ustanovila občina Marija Gradec, ki je obsegala laško nadžupnijo na levem bregu Savinje, skoro celo šminklavsko župnijo in še nekaj vasi iz šmarješke in šentlenerške župnije. Tudi večje število kmetov je podpiralo delo za razcepitev, ker je v tisti dobi dobila občina le malo na trošarini. Ker takrat še ni bilo toliko obrti in industrij kot danes, so večino davkov morali plačati kmetje. Razcepitev je veljala vse do leta 1937., ko sta se obe občini zopet združili.

Splošna volilna pravica

Politični boji so bili do leta 1897. narodnostni boji. Tega leta je bila za volitve narodnih poslancev uvedena splošna skupina, pri kateri so dobili vsi nad 21. leto stari moški volilno pravico. Volitve so se vršile ob koncu tega leta.

Dne 1. avgusta 1897. je sklical poslanec Žičkar, takratni župnik v Vitanju, shod v Laškem. Četudi je bil shod popoldne, in to v poletnem času, ko so kmeti ljudje utrujeni, je prišlo na shod mnogo ljudi. Predsedoval mu je šmarjetski župnik Janžek. Na shod so prišli tudi socialisti, ki so se združili z nemčurji, katere je vodil neki Ropas. Brž, ko je pričel poslanec Žičkar govoriti, so ga pričeli ti ljudje motiti in kričati, tako da so naposled shod onemogočili. Začel se je pretep, kateremu je sledila obravnava pred sodiščem, pri kateri je bil Ropas obsojen. Pri tem pretepu je dobil rano na glavi še sedaj živeči Lapornik Vincenc iz Sv. Lenarta nad Laškim. Omembe vredno je, da so ti razgrajali delali medklice v nemškem jeziku. To je bil prvi javni nastop socialistov v laškem okraju. O tem je poročal tudi »Slovenski gospodar«.

V zimskih mesecih leta 1900.—1901. so se vršile splošne državnozbornske volitve, pri katerih so Slovenci nastopili složno v kmečki skupini. Izvoljen je bil zopet Žičkar, ki je bil takrat že dekan na Vidmu.

V letu 1902. so bile volitve v deželni zbor. To so bile tudi zadnje volitve po močeh. Prve neposredne volitve so bile leta 1904., in sicer v novo ustanovljeni skupini v deželni zbor. Na slovenski listi je bil izvoljen veleposestnik Roš iz Hrastnika.

Dr. Anton Korošec — prvi izvoljen 29. maja 1906.

Ko je umrl poslanec Žičkar, so se leta 1906. vršile nadomestne volitve. Na zboru zaupnikov je bil takrat soglasno postavljen za kandidata urednik »Slovenskega gospodarja«, sedanji naš voditelj dr. Anton Korošec. Liberalci pa se niso držali dane besede in so postavili svojega kandidata. Prav tako tudi nemčurji. Izvoljen je bil dr. Korošec z veliko večino.

Novo razdobje je nastopilo z letom 1907., ko je bila uvedena splošna volilna pravica. Do tedaj smo bili Slovenci na štajerskem še precej složni. V tem času se je ustanovila v Celju liberalna stranka, ki si je nadela ime Narodna stranka. V Laškem pa se je ustanovilo Katoliško politično društvo za laški okraj. To leto se je za štajersko ustanovila Kmečka zveza, ki je tudi po župnijah laškega okraja imela svoje krajevne odbore.

Pri volitvah v državni zbor leta 1907. je bil zelo živahen volilni boj. Na listi Kmečke zveze je kandidiral dr. Benkovič iz Brežic. Narodna stranka je postavila Roša iz Hrastnika, socialisti pa Čobala iz Zagorja. Nobeden izmed teh kandidatov ni dobil absolutne večine, največ glasov je imel dr. Benkovič. Med njim in Rošem so se vršile pozneje ožje volitve.

Pred temi ožjimi volitvami se je bil hujši boj. Dne 20. maja, tri dni pred volitvami, je imel v Laškem shod dr. Korošec, ki je bil takrat izvoljen v šmarškem okraju,

Shod je bil po prvi maši pri »Flosarbirtu«. Opoldne pa je govoril dr. Korošec v šmarjeti, popoldne istega dne pa v Račici.

Drugi dan zvečer je imel v Zidanem mostu shod dr. Benkovič v gostilni Sulčič. Združeni nasprotniki so hoteli shod razbiti in dr. Benkoviča dejansko napasti. Za to namero so zvedeli kmetje, pristaši Kmečke zveze, ter so jo preprečili. Pri volitvah je sijajno zmagal dr. Benkovič. Kmetje so izid volitev slavili s streljanjem.

Pri nadomestnih volitvah v državni zbor leta 1908. je bil izvoljen Terglav iz št. Petra v Savinjski dolini.

Zadnje volitve v državni zbor so bile dne 13. junija 1911. Tudi pri teh volitvah je zmagala Kmečka zveza. Složno pa sta nastopili obe slovenski stranki pri volitvah za okrajni zastop in tudi v borbi za laško občino, kjer so si združeni Slovenci priborili tretji razred. To je bilo tik pred svetovno vojno, ki je nato zatrla vsako politično delovanje.

Živahno politično gibanje se je pričelo v borbi za majniško deklaracijo. Volitve v ustavodajno skupščino leta 1920. stranki SLS niso prinesle absolutne večine, to pa radi tega, ker je bila v okraju zelo močna socialistična stranka. Vendar pa je naslednje leta pri občinskih volitvah popolnoma prepadla. Samostojneži so imeli precej pristašev v št. Lenartu in Jurklostru.

Pri volitvah v narodno skupščino leta 1923. pa je SLS v našem okraju zopet zmagala. Naslednje leto je dobil naš okraj svojo politično oblast, okrajno glavarstvo.

Dne 8. decembra 1925. so bile znane volitve v Narodno skupščino. Pristaši SLS so pokazali, da se političnega nasilstva ne boje in so izvolili dr. Andreja Gosarja iz Ljubljane.

Oblastne samouprave.

Pri volitvah v oblastno skupščino leta 1927. sta bila izvoljena na listi SLS od treh poslancev dva, in sicer Križnik Filip iz Trbovelj in Deželak Matevž, kmet iz Lož. To leto je laški okraj pripadel ljubljanski oblasti. Oblastne samouprave so veliko dobrega storile za kmetaki in delavski stan. K temu so zlasti pripomogli Okrajni zastopi.

S šestim januarjem 1929. se je svobodno politično delovanje zavrlo. Namesto okrajnih zastopov smo dobili Okrajne cestne odbore, ki pa so le pomožni organi banske uprave.

Prvi načelnik laškega cestnega odbora je bil Matevž Deželak.

Arest. — »Hej Slovenci!«

Prve volitve v duhu šestojanuarskega režima so bile 8. novembra 1931. Skoro ves okraj je bil v abstinenci. Radi širjenja Koroščevih letakov je dalo okrajno načelstvo v Laškem zapreti Lešnika Alojza, rudarja iz Hude jame, sedaj župana občine Sv. Krištof, in Deželaka Ivana, sedanjega načelnika cestnega odbora. Dan na to sta bila aretirana Napret Rudolf in Jakopič Franc, oba kmeta iz Marnege pri Dolu. To je bilo 2. novembra. Drugi dan so zaprli Gašperja Mrzelja iz Knezdola pri Trbovljah. V soboto, 7. novembra, pa je bil ponoči kar iz postelje aretiran Deželak Matevž, kmet iz šminklavža nad Laškim. Mrzelja so spustili na prosto 7. novembra, ostale so pa pridržali do 12. novembra, ko so zvečer s petjem himne »Hej Slovenci!« zapustili ječo.

Lepi spomini na borbo za svobodo in pravico!

Občinske volitve v letu 1933. so bile tudi v znamenju nasilja, toda zapirali nas takrat niso. Od okrajnega načelstva so dobili nekateri delavnejši pristaši naše misli nalog, da ne smejo zapustiti svojih občin. Vsak v svojem kraju je smel agitirati.

Tudi pri skupščinskih volitvah dne 5. maja smo pristaši bivše SLS uživali več svobode. Slabše se je godilo prof. Pavliču, kandidatu Mačkove stranke.

Dr. Anton Korošec med nami.

Kakor je bilo že zgoraj omenjeno, je leta 1907. ob agitaciji za državnozbornske volitve prišel v laški okraj tudi naš sedanji voditelj dr. Anton Korošec, ki je imel v tem času več dobro uspešnih zborovanj. Posebno lepo se je obneslo ono v Laškem leta 1922. Prav lepo zborovanje je bilo tudi zadnje dne 8. decembra 1938. v Trbovljah, kjer je povedal, kako se mu je godilo na prvem trboveljskem shodu, ko je bil kar na brzo roko postavljen od pregorelih socialistov na prosto. Z nasmehom je izjavil, da se to kar lepi mladostni spomini.

Težke žrtve je treba včasih doprinesiti tistemu, kdor dela za blagor ljudstva; včasih žanje tudi nerazumevanje, toda ko se pa po letih ozre, je v srcu prijetna zavest, da je človek izpolnil svojo dolžnost.

Darovanje nevesti

(Iz kronike pri Sv. Miklavžu. Na Slomškovo pobudo je pričel župnik Dragotin Ferdinand Ripšl obširno kroniko in je v njej popisal tudi razne šege.)

Eden:

Le sem, le sem, preljubi moji svati!
Le semkaj pertecite, lep dar pernesite!

Vsi:

Le mi jo darujte, to mlado nevesto,
z darom in blagom, dušico s svetim rajam
in veseljam in tudi z enim lepim poštenjem!

(Tako se odpeva pri vsaki kitici.)

Le neč ne spremljavajte,
le hitro gor zmetavajte!

Starešina ste že djali,
da boste en finfar dali.

Vojarna naša ljuba,
kar date, ne bo zguba.

Tovarš na versto pride,
en tolar iz žepa uide.

Pa tudi tovarišice
žvenkljajo že petice.

Preljub' moj Tona,
zdaj pride tvoja krona.

Preljub' moj Miha,
svoj tolar gor sopiha.

Preljubi moj Andrejče,
'no krono gor vlejče.

Kjer Mica je bogata,
bo dala pa dva zlata.

Preljuba moja Lenka,
tvoj tolar glasno žvenka.

Marjeta bo tud' dala,
en tolar darovala.

Neža tud' ni reva,
'no krono gor že deva.

Preljubi naš Jura,
s tolarjem prifura.

Še kdo kaj dati hoče,
mu zdaj je še mogoče.

Preljub moj Jaka,
že s krono težko čaka.

Voglari so tud' djali,
da bodo kaj darvali.

Zapečjani zaležani,
semkaj pertecite, lep dar perdesite!

Počakajte še 'no malo,
da še bojo gor darvali!

Vi starši pertecite,
prediva pernesite,
da predla bo nevesta,
da možu bo prav zvesta!

pod kolesje in bil je takoj mrtev. Kolesa so mu strla prsni koš in odrezala obe nogi.

Žrtev neprevidnega ravnanja s puško. V Zg. Brniku na Kranjskem je v krčmi vinjen gost pomeril v razposajenosti ter neprevidnosti puško na 20 letnega posestniškega sina Andreja Ropotarja iz Sp. Brnika. Puška se je sprožila po nesreči in Ropotar je obležal v krvi s prestreljenim desnim stegnom. Poškodovanega so oddali v ljubljansko bolnišnico.

Letošnje birmovanje v dekaniji Dravsko polje. V dekaniji Dravsko polje se bo delila sveta birma po sledečem redu: v nedeljo, dne 14. aprila, pri Sv. Juriju v Hočah; v ponedeljek, 15. aprila, pri Sv. Mariji v Slivnici; v torek, 16. aprila, pri Sv. Ani v Framu; v sredo, 17. aprila, pri Marijinem Vnebovzetju v Cirkovcah; v četrtek, 18. aprila, pri Sv. Mariji na Ptujski gori; v soboto, 20. aprila, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; v nedeljo, 21. aprila, pri Sv. Janžu na Dravskem polju.

Semensko žito za revnejše kmete. Radi slabe lanske žetve in letošnje dolge zime je ostalo mnogo revnejših kmetovalcev brez semenskega žita. Kmetijsko ministrstvo je prevzelo pobudo, da preskrbi revnim kmetovalcem potrebno seme, da bo lahko vsak na spomlad obsejal svojo zemljo. Preskrbovanje bodo prevzeli banovinski semenski skladi. Slovenija bo dobila za semenska žita pol milijona dinarjev.

Za duhovne vaje za kmečka dekleta na Betnavi pri Mariboru je prišlo toliko prijavi, da se morajo vršiti duhovne vaje trikrat, in sicer od 28. februarja do 3. marca — od 5. do 9. marca in od 10. do 14. marca. Začetek vsakokrat prvi dan ob 18. sklep zadnji dan zjutraj. Dekletom, ki naj pridejo na druge, oziroma na tretje duhovne vaje, se je po pošti sporočilo. Nove prijave se več ne sprejemajo.

Protituberkulozna liga Ptujška gora z okolico. Dne 25. februarja je zborovala tukajšnja protituberkulozna liga na Ptujski gori. Pod vodstvom poštvovalnega, neumornega predsednika dr. Pečeta, odbornikov in članstva, se dela za zatiranje naše sovražnice jetike ne samo tako, da se podpre jetične bolnike in njih družine ter jim daje možnost zdravljenja, temveč skrbi tudi za vse ogrožene, socialno slabo stoječe, zdravstveno šibke, ki so kot taki najboljše podlaga za seme tuberkuloze. Želeli bi, da se zavzame za tako koristno delo čim več novih članov. Na obnem zboru je bil podan pregled dela v minulem letu in se je skušal napraviti načrt za delo v bodoče.

Invalidom. Finančno ravnateljstvo v Ljubljani radi tega še ni izplačalo invalidom za

Zjutraj
za lepoto -

Zvečer
za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

februar invalidnin, ker ministrstvo za socialno politiko na njegovo pravočasno zahtevo za te prejemke ni dobilo kredita. Ako ne bo pravočasno kredita iz Beograda, tudi za marec invalidnine ne bodo pravočasno izplačane. Invalidi naj ne vlagajo zaradi izplačila prejemkov nobenih prošelj na Ljubljano, ker jih finančno ravnateljstvo ne more upoštevati.

Izdatki za alkohol v podeželski občini in prostovoljne dobrodelne zbirke. Od nekod s Pohorja piše kmet: Kakor drugod, so tudi na Pohorju pred nekaj leti več občin združili v eno; tako obsega sedaj združena občina vso sosednjo župnijo ter štiri petine domače župnije in šteje okrog 2860 prebivalcev. V tej združeni občini se nahaja 20 gostiln, v katerih se je lansko leto stočilo in spilo 68.402 litrov vina, 18.225 litrov piva in 3120 litrov žganja. Ako računimo liter vina 12, piva 9 in žganja 20 din, zneso to lepo vsotico 1.047.249 dinarjev. Ali bi se pri nas zmogla v kakršen koli »dober namen« nabrati tolikšna vsota v desetih ali dvajsetih letih? In pri tem še ni všteti jabolčnik in gruškovcev, ki se ga popije še več kot vina. Resnici na ljubo treba poudariti, da celi milijon in 47 tisoč domačini sami ne zapijemo. Nekaj alkohola posrkajo letoviščarji in turisti, ki hodijo tod mimo na planine; precej ga pokončajo tudi romarji, ki ob poletnih shodih v obilnem številu pridejo na božjo pot k Materi božji na Polotok ter si utrujeni in žejni zaprašena grla rajši poplaknejo z vinom ali pivom kakor pa z vodo iz nesnažnega potoka, ki teče mimo cerkve. Pravijo tudi, da alkohol greje, vendar letošnjo zimo alkohol nima te čudežne lastnosti, ker se tisti, ki ga radi in čez mero pijejo, prav tako čez mrz pritožujejo kakor vsi drugi. Da to ni res, smo se tudi prepričali, ker je

letos največ zmrznilo na poti tistih, ki so se nalihi z alkoholom, ki bi jih naj ogrel...

Marenberg dobil telefonsko zvezo. Zadnje dni je bila otvorena nova telefonska zveza Marenberga z železniško postajo Vuhred.

Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo, gnojenje in precepljanje sadnega drevja bo 4. in 5. marca na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj bo teoretičen in praktičen ter bo oba dni od 8 do 12 in od 14 do 18. Za hrano in prenočišče skrbijo udeleženci sami.

Ostrejša zima kot leta 1929. Od Sv. Marjete niže Ptuja poročajo: Od ostrega mraza je spokalo precej drevja, dosti pa so ga obglodali divji zajci. Celo nad desetletne jablane. Drava je od Ormoža do Zavrča čisto zajezena z ledenimi ploščami ter čez in čez zamrznjena, da lahko ljudje gredo čez kot pred enajstimi leti. Brod na Dravi pri Zavrču kakor tudi zraven nahajajoči se mlin, last Franca Ožniger iz Formina, so deloma razdrli, oziroma demontirali, da bi ga ne polomilo ledovje. Vsi naši kmečki vremenoslovci so soglasnega mnenja, da je letošnja zima ostrejša nego ona leta 1929.

O znamenjih na nebu. Star pohorski kmet je poslal našemu listu tole: Ves svet se je začel nekam čudno vrteti. Pred tremi leti smo občudovali krasno severno luč, te dni smo bili priča, kako je zvezda Jupiter snubila Venero. Pa to še ni vse! Učeni zvezdoznanci so že pred mnogimi leti zasledili nenavaden prihodnji dogodek, ki ga pa zdaj še držijo v »strogi tajnosti«. Leta 1943. se bodo namreč na zvezdah zgodile neke spremembe; posebno luna bo hodila svojevoljno pot. Najbolj kritičen dan bo velika sobota. Takrat bo objela tema ves svet in bo trajala brez presledka do godu sv. Marka. Ko bo ta grozna, okrog 30

je ugotovil, da mu je bila žena med tem postala nezvesta. Odtlej se je držal svoje prisege, dokler ni v zadnjem času začutil potrebe, da bi kakšno znil. Tedaj pa je v svojo grozo ugotovil, da se je odvadil govorjenja. Iz ust ni spravil niti ene razumljive besede. Sedaj se trudijo zdravniki z njim, da bi mu vrnili govor.

* Čebele pismonoše

V Irvingtonu, država New Jersey v Zedinjenih državah so uprizorili svojevrstno tekmo, in sicer med čebelami, ki so jih bili za ta namen zdresirali. Pet čebel, ki so se razlikovale med seboj po posebnih oznakah, so spustili na 3 km dolgo progo, ki jo je zmagovalka preletela s prednostjo poldruge

bele ko lasje. Nos je bil orlovski. Mož je bil star sedemdeset let, a njegova postava je bila ravna. Dajal je videz človeka, ki je navajen na zapovedovanje, ne pa poslušnost.

Nekaj časa je sočutno gledal Natašo, ki se je stiskala k njegovemu ženi, potem pa je naježil obrvi in zamolklo dejal:

»Nad petnajst let nas tlači ta satanska zalega. Vse so nam vzeli: našo zemljo, naš denar, zlato svobodo, zadovoljnost, srečo. Žetev, ki je sad naših žuljev in našega znoja, ni naša, ampak njihova.«

Za trenutek je utihnil. Stopil je k Nataši, ji položil na glavo svojo trdo, žuljavo roko in očetovsko dejal:

»Nataša, zločinska roka vam je ubila očeta. Izgubili ste svojo oporo, svojega prehranjevalca. Toda potolaži se! Od sedaj naprej bom jaz vaš oče. Moja hiša bo vedno odprta zate, mater in brata. Dokler bo moja družina imela kosček kruha, ga tudi vam ne bo primanjkovalo. Kakor ena družina bomo prenašali dobro in zlo.«

Nataša je obrisala solze, dvignila glavo in hvaležno pogledala svojega dobrotnika.

»Bog poplačaj vašo veliko dobrotljivost!« je vzdihnila. »Sedaj bomo lažje prenašali svojo izgubo, ko bomo vedeli, da bomo pri vas vedno našli očetovsko srce.«

»Kdo pa ne bi imel očetovskega srca do takih sirot?« je odvrnil Aleksej.

Karina je objela Natašo in jo poljubila.

»Nataša, dobro veš, da si mi dražja od vseh drugih,« je rekla nežno. »Saj bi nekoč morala priti k naši hiši in postati...«

»Mati Karina,« jo je prekinila deklica, »pustite stare spomine!«

Starka je bolešno vzdihnila.

»Rada, zelo rada bi pozabila na stare spomine, toda spremljajo me noč in dan.«

»Ne govorimo o Klavsu,« je temno pripomnil oča. »On je za nas izgubljen, mrtev!«

»Žal ni mrtev!« je vzdihnila mati. »Še preveč je živ v mojem srcu. Nanj me spominja vse, kar počenjajo boljševiski trinogi. Kajti Šubin, ki je ubil Krilova in druge, ter drugi rdeči voditelji izvršujejo le to, kar višji sklenejo v Moskvi in Odesi. In Klavs je med temi višjimi. O, koliko bolje bi bilo, če bi že ležal v grobu!«

»Živ je, a za nas mrtev!« je pripomnil oča. »Le pomisli, še našemu imenu se je odrekel in si nadel ime Rišin.«

»Prav je storil!« je odvrnila mati. »Tako vsaj ne onečašča našega imena.«

V tem trenutku so se odprla vrata. Vsi trije so pogledali proti njim. V sobo je stopil visok mladenič plavih las, zagorele polti, nežnih potez: Klavsov brat Fedor.

tisoč sekund trajajoča tema odnehala in bo spet posijalo zlato sonce, bodo ljudje tako veseli in dobre volje, da bodo god sv. Marka obhajali tako slovesno kakor največje praznike v letu. — Ako je med bralci »Slov. gospodarja« kakšen neverni Tomaž, ki tega neče verjeti, naj pa tri leta počaka...

Pritožbe zaradi zajca. Iz Posavja smo prejeli: Tudi pri nas je zima, kakršna že dolgo ne pomnimo. Imeli smo čez dan 30 stopinj mraza. To pa že ni šala! Vse si išče toplote. Ta huda zima je prisilila tudi živali, da si iščejo hrane kjer koli. Radi tega so postali prav letos divji zajci prava nadloga za naše kmete. Tako so zajci napravili veliko škodo, ko so uničili celo drevesnico, katero si je tukajšnji kmet že prav lepo uredil. V njej je gojil okrog 200 najboljših sadnih dreves. Drevesnica je bila sicer dobro ograjena, a vsled letošnjega visokega snega so prišli zajci in tako uničili vsa drevesca. Pa ne samo tu, tudi drugje in ob drugih letnih časih napravijo zajci ogromno škodo. Pa se vprašamo, ali je ravno zima temu kriva — tudi, toda še večji vzrok je pač ta, ker se je vsled sedanjega lovskega zakona divji zajec že vse preveč zaplodel. Zahteva vseh kmetov je, da se lovski zakon popolnoma spremeni ali vsaj v toliko, da dobi kmet pravico, škodljivca na svojem posestvu pobijati. Če ima kmet pravico plačevati davek, naj ima še pravico, da te škodljivce sme na svoji zemlji tudi uničevati!

Nekaj za naše lovce. Iz Zabukovja poročajo: Cestarja Antona Senica je napadel na cesti, ko je jedel kruh, divji merjasec ter mu je s čekanom pretrgal žilo na roki, da mu je curkoma tekla kri. Ker si je z drugo roko tiščal žilo, se merjasca ni mogel ubraniti in je začel vpiti na pomoč. Merjasec se je vpilja ustrašil in zbežal. Ko so ga lovci zasledovali, se je zatekel v Drstvenem v španov hlev k drugim svinjam, kjer so ga ustrašili. Že prej je bil enkrat obstreljen, pa se mu je rana zacelila. Krogljo pa je imel še v mesu.

Prijubljeno binkoštno romanje na Trsat in v Split je ob enem najlepši majniški izlet z ladjo po morju: za trsatske romarje na otok Rab, za splitke pa na otok Hvar. Ker je rok za izredno znižano voznino zelo kratek, pošljite svoj naslov takoj na naslov: Uprava »Po božjem svetcu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17, da vam pošlje romarski list in navedila brezplačno. 300

Pri težki stolic, napetosti, glavobolu zaradi zaprtja očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefova« voda lahko »emljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Ogl. reg. S. br. 33.474/35.

»Hvala Bogu, da nam je vsaj ta ostal!« je zašepetala mati.

Fedor je pozdravil. Nato je stopil k Nataši in ji smehljalje prožil desnico.

»Nataša, tebe človek redko vidi pri nas. Kako, da si danes prišla? Najbrž si zašla.«

Ker mu deklica ni odgovorila, jo je bolj natančno pogledal. Smeh je izginil z njegovega obraza. Zdelo se mu je, da je Natašin obraz nenavadno resen in da ima objokane oči.

»Nataša, ti si jokala?« je vprašal začudeno. »Kaj se je zgodilo?«

Deklica ga je pogledala s svojimi velikimi očmi, v naslednjem trenutku pa jih je povesila, ker so jih zalile solze.

»O, Fedor!« je zajecijala. »Nekaj strašnega se je zgodilo. Šubin...«

»Šubin?« je vzkipeel mladenič.

Zardel je ob tem imenu in čutil, da mu kri sili v glavo. Zanj je bilo to ime nekaj odvratnega.

»Kaj je storil Šubin?« je vprašal hlastno. Stisnil je pesti, kakor da bi hotel napasti zlobneža.

»Šubin je danes ubil Natašinega očeta,« je odgovoril oče.

Pravkar smo izdali v novi izdaji ljudski povesti Martin Krpan (broš. stane 6 din, vez. 14 dinarjev) in Miklovo Zalo (broš. 16 din, vez. 24 dinarjev). Knjigi dobite v vseh knjigarnah. Udje Mohorjevo družbo ju dobijo 25% ceneje, če ju naročijo naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju.

Dr. Berčan se je preselil in ordinira Sodna 1 (v palači »Dravac«).

Specialist za ženske bolezni in porod Dr. Ipavic Benjamin. Sanatorij Maribor, vogal Prešernova 31—Tomšičev drevored 4. Nizke cene kot do sedaj.

Požari

Krog poldne se je pojavil na podstrešju pekarije Kozelj na Ormoški cesti požar, ki se je naglo razmahnil in ogrožal sosedstvo. Gasilcem je uspelo, da so požarno nesrečo, ki je povzročila 30.000 din škode, udušili.

V čreti pri Slivnici v mariborski okolici je izbruhnil ogenj v lovski koči grofa Schönborna. Poslopje je pogorelo in znaša škoda 10.000 din. V Malem Cirkniku pri Krškem je zgorela hiša posestnika Karla Ramoža. V hiši prebivajoča zakonca sta se komaj rešila skozi gorečo vežo. Škode je do 24.000 din, zavarovalnina pa znaša 4000 din.

Od orožnikov prijeta, ker sta tihotapila preko severne meje hrvatske delavca. Orožniki so izsledili in prijeli 39 letnega Albina Repiča in pa 41 letnega Imbra Sinkoviča od Sv. Ožbalda ob Dravi, ker sta pretihotapila v zadnjem času 20 delavcev iz hrvatske banovine preko meje. Delavce je privedel iz Zagreba Sv. Lovrencu na Pohorje še neodkrit hrvatski agent, ki je zahteval od vsake žrtve 350—400 din. Od te vsote sta dobivala Repič in Sinkovič 200—250 din od vsakega. Upati je, da bo tudi zagrebški agent kmalu v rokah pravice.

Pretep v kaznilnici. V moški kaznilnici v Mariboru so se stekli sredi minulega tedna kaznjen-

ci. Poškodovana sta bila dva kaznjenca. Enega izmed njiju, 28 letnega Franca Sešerka, katerega je neki kaznjenec sujal z nožem v hrbet, so morali prepeljati v bolnišnico.

Smrtna žrtev podivjanosti. V vinotoku v Savcih so popivali fantje. Na povratku so naleteli v noči na Janeza Janžekoviča, na katerega so navallili v pijanosti brez vzroka. Eden je celo oddal strel iz puške, ki je zadel napadenega v trebuh. Na tleh ležečega so surovine še šestkrat zabodle. Na klince smrtno ranjenega so prihiteli ljudje, ki so ga prenesli v bližnjo hišo, kjer je revež izdihnil v hudih mukah po dveh urah. Orožniki so zaprli pod sumom krivde 21 letnega delavca iz Polane Franca Kuharja in Jakoba Peteka, 21 letnega posestniškega sina iz Bratislavcev ter 25 letnega krojaškega pomočnika Ivana Žnidariča iz Bratislavcev.

Smrtonosen strel iz zasede. V Odru pri Leskovcu v bližini Krškega se je vračal na večer 30 letni posestnik Alojz Zorič iz Ivandola proti domu. V bližini neke krčme je odjeknil iz teme strel in krogla je smrtno pogodila Zoriča v čelo. V tem primeru gre sigurno za zločin iz maščevanja.

Obsodba radi uboja iz maščevanja. Pri Sv. Urbanu pri Ptujju je bil na božični dan dopoldne smrtno zaboden dobri Franc Kramberger. Ubijalca iz maščevanja sta bila obsojena 24. februarja od mariborskega okrožnega sodišča. 24 letni viničar Franc Pšajt iz Loškega vrha je bil obsojen na pet let, posestniški sin Ferdinand Horvat pa na tri leta strogega zapora.

Sodnijska kazen radi krivega pričevanja. Radi krivega pričevanja je dajal pretekli teden odgovor pred celjskim okrožnim sodiščem 28 letni posestnikov sin Alojz Jug iz Dobrešic v župniji Pilštajn. Ker je Jug v pravdni zadevi pred kozjanskim okrajnim sodiščem kot priča lažno izpovedal, je bil obsojen v Celju na 14 mesecev težke ječe, na povračilo stroškov kazenskega postopanja in plačilo 500 din povprečnine.

Za povzdigo sadjarstva v Halozah

Sadjarški tečaj

Pri Sv. Barbari v Halozah se pripravlja enotedenski tečaj za sadjarstvo pod vodstvom raznih strokovnjakov za sadjarstvo. Tečaj se bo vršil okrog Velike noči, najbrž cvetni teden, če bodo dopuščale vremenske razmere. V tečaj, ki bo teoretičen in praktičen, se bodo sprejeli moški v starosti od 16 do 50 let, in to iz obeh sosednjih župnij Zavrča in Leskovca, kakor tudi domačini. Ta tečaj bo za tečajnike brezplačen, dobili bodo hrano brezplačno in ob sklepu nagrade. Prijaviti se je v ta sadjarški tečaj na naslov Sadjarske podružnice, lahko pa tudi župnemu uradu pri

Sv. Barbari v Halozah. Seveda se sprejmejo tečajniki iz vseh Haloz. Tečajniki bodo dobili tudi potrdilo o obisku tečaja. Vabljeni pa ste vsi domačini, da se tega tečaja in te ugodne prilike v obilnem številu udeležite, seveda pa se mora vsak prijaviti.

Pravilno oskrbovanje sadnega drevja

Vsem sadjarjem Haloz se sporoča, da se namerava letos izpeljati načrtno snazjenje in pravilno oskrbovanje sadnega drevja, vključno gnojenje in škropljenje. Sadjarji, ki si bodo dali dopovedati v svojo lastno korist, da bodo ta dela opravili in izpolnili vse pogoje, dobijo brezplačno škropivo, sadno drevje,

Fedor je ostrmel. Nato je dvignil roke proti nebu, a jih je kmalu spet spustil. Pesti je še vedno stiskal. Govoriti ni mogel. Vsega je prevzela silna jeza. Stisnil je zobe, tako da so zaškrtali, in siknil:

»On... on...! Ubijalec!«

Za trenutek je utihnil. Prijel je Natašo za roko, jo stresel in rekel:

»Nataša, tvoj oče ni zaman ubit! On nam bo dal od zgoraj znak za vstajo.«

»Fedor!« je preplašena vzkliknila mati. »Kaj nameravaš storiti?«

»Pusti ga, mati!« se je oglasil Aleksej. »Dosedaj smo rekli: »Jutri se bomo uprli.« Jutri je minul. Upor smo odložili na drugi, tretji, jutri in smo ga odlagali do danes. Medtem pa postaja boljševiški jarem vse težji. Število žrtev od dne do dne narašča. To ne more trajati dalje. Dvigniti se moramo in stresiti s sebe sovjetski jarem! Hvala Bogu, da se je naposled našel človek, ki bo stvar resno vzel v roke.«

»Moj sin!« je s tresočim glasom zašepetala mati. Njene oči so razodevale nemo vdanost, ko so strmele v Fedora.

»Da, tvoj edinec, mati!« je ognjevito odvrnil Fedor, »ker oni drugi...«

minute pred zadnjo čebelo. Sedaj mislijo na to, da bi čebele uporabljali v ulogi golobov pismonoš, ker je te razmeroma lahko opaziti in raniti. Brzina in orientacijski čut čebel sta izredna. Poročajo tudi, da nameravajo za prenašanje vesti preko čebel uporabljati zelo majhne, silno tenke filme, ki bodo vsebovali s mikroskopskimi črkami sestavljena besedila.

Več avtomobilov nego prebivalcev

Največ zanimivosti v zvezi z avtomobili srečamo seveda v deželi neomejenih možnosti v Združenih ameriških državah. Mesto Cleveland v Ohiju šteje n. pr. več avtomobilov nego prebivalcev, na 290.564 ljudi pride tam 294.000 avtomobilov. Največ av-

(Dalje sledi)